

กรมทรัพย์สินทางปัญญา
กระทรวงพาณิชย์

เล่มที่ 57
วันที่ประกาศโฆษณา

เลขที่ประกาศ 174
22 มิถุนายน 2564

ประกาศโฆษณาการรับขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

เลขที่คำขอ	63100237	วันที่ยื่นคำขอ	22 พฤษภาคม 2563
สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์	กระเทียมแม่ฮ่องสอน (Gra Tiam Mae Hong Son หรือ Mae Hong Son Garlic)		
รายการสินค้า	กระเทียม		
ผู้ขอขึ้นทะเบียน	องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน		
ที่อยู่	องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน ตำบลจองคำ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน 58000		

1. คุณภาพ ชื่อเสียง คุณสมบัติหรือคุณลักษณะเฉพาะของสินค้า

คำนิยาม

กระเทียมแม่ฮ่องสอน (Gra Tiam Mae Hong Son หรือ Mae Hong Son Garlic) หมายถึง กระเทียมพันธุ์กลาง สายพันธุ์ปลาย มีลักษณะเฉพาะ คือ หัวกลมแบน สีเปลือกนอกขาวอมม่วง เนื้อแน่น ผิวสีขาวหรือเหลืองอ่อน และเรียบเนียน มีกลิ่นหอมฉุน และรสชาติค่อนข้างเผ็ดร้อน โดยใช้น้ำจากแหล่งต้นน้ำธรรมชาติบนภูเขาที่สะอาดบริสุทธิ์ในการเพาะปลูก ซึ่งปลูกในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ลักษณะของสินค้า

- (1) พันธุ์กระเทียม : พันธุ์กลาง สายพันธุ์ปลาย
- (2) ลักษณะทางกายภาพ
  - (2.1) รูปทรง หัวกลมแบน
  - (2.2) เปลือก สีเปลือกนอกขาวอมม่วงและผิวเรียบเนียน
  - (2.3) เนื้อ เนื้อแน่น ผิวเรียบเนียน สีขาวหรือสีเหลืองอ่อน และมีเยื่อบางสีขาวอมม่วงหุ้มกลีบ
  - (2.4) รสชาติ ค่อนข้างเผ็ดร้อน กลิ่นหอมฉุน

2. กระบวนการผลิต

การปลูก

- (1) เตรียมหัวพันธุ์กระเทียมแห้งสำหรับปลูก โดยคัดเลือกเฉพาะกลีบที่ใหญ่และสมบูรณ์ ไม่มีโรคและแมลง
- (2) ฤดูที่เหมาะสมในการปลูก ได้แก่ เดือนพฤศจิกายนหรือเดือนธันวาคม

(3) ระยะการปลูก ควรเว้นระยะปลูกระหว่างต้น 10 x 10 เซนติเมตร หรือ 10 x 15 เซนติเมตร หรือเว้นระยะตามความเหมาะสมของพื้นที่

(4) ลักษณะการปลูกเป็นการปลูกแบบไม่ยกแปลง เหมาะกับพื้นที่ที่เป็นดินร่วนหรือดินร่วนปนทราย และมีแหล่งน้ำอุดมสมบูรณ์

(5) วิธีการปลูก ก่อนปลูกต้องรดน้ำแปลงปลูกไว้ล่วงหน้า ปักกลีบบกระเทียมลงดิน ให้ส่วนรากลงลึกประมาณ 2 ใน 3 ส่วนของกลีบบกระเทียม

(6) เมื่อปลูกทั่วทั้งแปลงให้คลุมด้วยฟางหรือหญ้าแห้งหนาพอสมควร เพื่อเป็นการรักษาความชุ่มชื้น และคุมวัชพืช จากนั้นรดน้ำให้ชุ่ม

การดูแลรักษา

(1) ให้น้ำที่เหมาะสมกับความต้องการของกระเทียมและความชื้นของดิน โดยใช้น้ำจากแหล่งน้ำที่มาจากแหล่งต้นน้ำธรรมชาติบนภูเขาที่สะอาดบริสุทธิ์ซึ่งมีปริมาณน้ำเพียงพอที่จะใช้ในการผลิตกระเทียมให้มีคุณภาพ

(2) ใส่ปุ๋ยตามสภาพดินเพื่อเป็นการเพิ่มธาตุอาหารและปรับปรุงคุณภาพของดิน

(3) กำจัดวัชพืชโดยการตัด การถอน หรือการใช้สารเคมีในการป้องกันและกำจัดวัชพืช เนื่องจากกระเทียมเป็นพืชที่มีรากตื้น ดังนั้น ควรกำจัดวัชพืชในระยะที่วัชพืชเริ่มงอก หากวัชพืชมีขนาดใหญ่ควรใช้มีดหรือเสียมแซะวัชพืชออกเพื่อไม่ให้โดนรากของกระเทียม

การเก็บเกี่ยว

(1) ช่วงเวลาเก็บเกี่ยวกระเทียมแม่ฮ่องสอน ได้แก่ เดือนมีนาคมหรือเดือนเมษายน

(2) ทำการเก็บเกี่ยวกระเทียม เมื่อมีอายุการเก็บเกี่ยว 100 - 120 วัน หลังการปลูก เนื่องจากเป็นช่วงเวลาเหมาะสมที่กระเทียมจะแก่เต็มที่ โดยสังเกตจากปมกระเทียม ซึ่งจะขึ้นเป็นเม็ดเล็กๆ ตรงกลางลำต้น

(3) วิธีการเก็บเกี่ยว โดยวิธีการถอนด้วยมือจากแปลงปลูก โดยถอนกระเทียมทีละหลุม จับใบของกระเทียมแล้วดึงหัวกระเทียมให้พ้นดิน

(4) เก็บกระเทียมที่มัดจุกไว้นำไปแขวนบนราวในโรงเรือนปิดฝาทั้ง 4 ด้าน หรือสถานที่ที่มีอากาศถ่ายเทสะดวก ไม่ถูกฝน หรือน้ำค้าง รวมทั้งแสงแดด เช่น ใต้ถุนบ้าน เป็นต้น ประมาณ 3 - 4 สัปดาห์ เพื่อให้กระเทียมแห้งสนิท

การบรรจุหีบห่อ

(1) รายละเอียดบนฉลากหรือบรรจุภัณฑ์ ให้ประกอบด้วยคำว่า “กระเทียมแม่ฮ่องสอน หรือ Gra Tiam Mae Hong Son หรือ Mae Hong Son Garlic”

(2) ระบุชื่อและที่อยู่ของผู้ผลิตหรือผู้จัดจำหน่าย ชื่อและที่ตั้งของสถานที่ผลิตหรือจำหน่าย ปริมาณน้ำหนัก บรรจุเป็นกรัมหรือกิโลกรัม ครั้งที่ผลิต

3. ความสัมพันธ์ระหว่างสินค้ากับแหล่งภูมิศาสตร์

ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นจังหวัดชายแดนอยู่ทางภาคเหนือตอนบน ตั้งอยู่ทางภาคเหนือไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของประเทศไทย ระหว่างเส้นรุ้ง (ละติจูด) ที่ 17 องศา 38 ลิปดา ถึง 19 องศา 48 ลิปดาเหนือ และเส้นแวง (ลองจิจูด) ที่ 97 องศา 20 ลิปดา ถึง 98 องศา 39 ลิปดาตะวันออก พื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นแอ่งระหว่างภูเขาที่มีระดับความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางตั้งแต่ 200 เมตรขึ้นไป ประกอบด้วยแอ่งปาน แอ่งขุนยวม และแอ่งแม่สะเรียง โดยมีรูปร่างยาวรีในตอนเหนือถึงตอนใต้ จัดเป็นแอ่งสะสมตะกอนทางน้ำ เนื่องจากเป็นที่รับน้ำและตะกอนจากทางน้ำที่ไหลลงมาจากภูเขาที่ล้อมรอบแอ่ง ส่งผลให้สภาพดินโดยทั่วไปเป็นดินร่วนหรือดินร่วนปนทรายที่มีความอุดมสมบูรณ์และมีการระบายน้ำได้ดี ความเป็นกรดเป็นด่างของดิน 5.60 – 6.50 เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของกระเทียมแม่ฮ่องสอนอย่างมาก เพราะมีปริมาณอินทรีย์วัตถุอยู่ในระดับปานกลางถึงสูง ส่งผลให้หัวกระเทียมน้ำหนักดี เนื้อในแน่น เกิดกลิ่นน้อย นอกจากนี้ดินในพื้นที่ยังมีธาตุอาหารหลักของพืชสูง เช่น ไนโตรเจน ฟอสฟอรัส และโพแทสเซียม เป็นต้น ซึ่งเป็นธาตุอาหารที่สำคัญต่อคุณภาพของกระเทียมโดยเฉพาะอย่างยิ่งธาตุไนโตรเจนมากกว่าร้อยละ 0.2 ธาตุโพแทสเซียมที่แลกเปลี่ยนได้อยู่ในระดับสูง คือ 69.0 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม และแม้พื้นที่ที่มีปริมาณธาตุฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์อยู่ในระดับต่ำมาก คือ 5.7 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม แต่เกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมโดยส่วนใหญ่จะใช้ปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยคอกในการบำรุงดินเพื่อช่วยให้กระเทียมสามารถดูดน้ำและธาตุอาหารได้ดี และเจริญเติบโตเร็วขึ้น นอกจากนี้จังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นพื้นที่ที่มีการกระจายตัวของฝนดี ฝนตกเยอะ มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยต่อปี 1,419 มิลลิเมตร ทำให้ธาตุแคลเซียมสามารถซึมผ่านไปกับน้ำได้ดี ส่งผลให้กระเทียมมีขนาดใหญ่ ซึ่งธาตุแคลเซียมช่วยเรื่องการสร้างหัวกระเทียมที่อยู่ในดิน โดยซึมผ่านไปกับน้ำ ด้วยการกระจายตัวของฝนดี รวมถึงความชื้นสัมพัทธ์ตลอดทั้งปีเฉลี่ยร้อยละ 75 ทำให้จังหวัดแม่ฮ่องสอนถือได้ว่าเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการปลูกกระเทียม

จังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นพื้นที่ที่มีแหล่งน้ำเพียงพอต่อการปลูกกระเทียม เนื่องจากมีแหล่งน้ำพุร้อนที่สำคัญจำนวนมากถึง 11 แห่ง กระจายอยู่ในพื้นที่ตลอดแนวเหนือใต้ของจังหวัด และยังมีแหล่งน้ำแร่ที่ไหลซึมตามแนวซอกเขาและแหล่งต้นน้ำในหลายพื้นที่ของจังหวัดที่ไหลรวมเป็นลำธารกลายเป็นแหล่งน้ำธรรมชาติเพื่อการทำเกษตรกรรมในพื้นที่ ซึ่งเป็นต้นทุนทางทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญสำหรับการทำเกษตร โดยเฉพาะการปลูกกระเทียมแม่ฮ่องสอน เพราะมีแร่ธาตุอาหารหลายชนิดที่ช่วยให้กระเทียมแม่ฮ่องสอนมีคุณภาพดี เปลือกมีสีขาวอมม่วง เนื้อแน่น และน้ำหนักดี

ประวัติความเป็นมา

กระเทียมแม่ฮ่องสอนเริ่มนำมาปลูกประมาณปี พ.ศ. 2523 ซึ่งแต่เดิมเกษตรกรจะปลูกข้าวเป็นหลัก โดยหลังจากเก็บเกี่ยวข้าวแล้ว จะมีพื้นที่ว่างสำหรับปลูกพืชอื่น ๆ จึงได้นำพันธุ์กระเทียมที่มาจากอำเภอปาย ซึ่งสายพันธุ์ดั้งเดิมที่ใช้ปลูก เรียกขานกันว่า “สายพันธุ์ปาย” เข้ามารูปลูกในพื้นที่ตำบลห้วยโป่ง อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน และมีการขยายพื้นที่ปลูกกระจายออกไปทั้งจังหวัดแม่ฮ่องสอน การปลูกกระเทียม

เป็นภูมิปัญญาชาวบ้านที่สืบทอดต่อกันมา โดยเริ่มจากการที่ชาวบ้านมาช่วยกันแกะกระเทียมสำหรับปลูก และมีการยืมพันธุ์ระหว่างกันของชาวบ้านเพื่อนำไปปลูกในพื้นที่ของตนเอง เมื่อปลูกเสร็จแล้วก็นำมาคืนเท่ากับจำนวนที่ยืมไป ซึ่งทำให้ชาวบ้านไม่ต้องใช้เงินลงทุน โดยใช้วิธีหมุนเวียนกันในพื้นที่และทยอยเก็บรักษาพันธุ์ไว้ปลูกในคราวต่อไปหรือพันธุ์กระเทียมที่เก็บไว้อาจแบ่งให้ชาวบ้านรายอื่นยืมไปใช้ก่อน นอกจากนี้ชาวบ้านจะใช้วิธีนำพันธุ์กระเทียมที่ตัวเองปลูกไปแจกจ่ายให้เพื่อนบ้านหรือเกษตรกรในพื้นที่อำเภออื่นในจังหวัดแม่ฮ่องสอน เนื่องจากหัวพันธุ์กระเทียมจะต้องไม่ปลูกซ้ำที่เดิมเนื่องจากการปลูกพันธุ์เดิมซ้ำ ๆ จะทำให้ผลผลิตด้อยคุณภาพลงเรื่อย ๆ เป็นสาเหตุให้การปลูกกระเทียมขยายไปยังแต่ละพื้นที่ภายในจังหวัดมากขึ้น จนทำให้กระเทียมมีชื่อเสียงมานานถึงคุณภาพความเผ็ดร้อนและกลิ่นหอมฉุน เหมาะสำหรับนำไปประกอบอาหารหรือนำไปแปรรูปพื้นที่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอนยังเหมาะกับการปลูกกระเทียม ด้วยสภาพภูมิประเทศที่เป็นภูเขาและป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ ภูมิอากาศเหมาะสม รวมถึงมีแหล่งน้ำทางธรรมชาติเพียงพอสำหรับปลูกกระเทียม จังหวัดแม่ฮ่องสอนจึงขึ้นชื่อได้ว่ามีกระเทียมธรรมชาติคุณภาพดี เป็นสินค้าทางการเกษตรที่เป็นที่ยอมรับและเป็นรู้จักของผู้บริโภคมานาน

4. ขอบเขตที่ตั้งแหล่งภูมิศาสตร์

ขอบเขตพื้นที่การปลูก กระเทียมแม่ฮ่องสอน ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัดแม่ฮ่องสอน รายละเอียดตามแผนที่

5. การพิสูจน์แหล่งกำเนิด

- (1) กระเทียมแม่ฮ่องสอน จะต้องปลูกในเขตพื้นที่ที่กำหนด ตามกระบวนการผลิตข้างต้น
- (2) กระบวนการผลิตจะต้องผ่านการควบคุมตรวจสอบ คือมีการขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ปลูก กระเทียมแม่ฮ่องสอน รวมทั้งต้องมีเอกสารหรือหลักฐานกำกับเพื่อการตรวจสอบย้อนกลับได้

6. เงื่อนไขที่นายทะเบียนกำหนดตามมาตรา 15

- (1) จัดให้มีการขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิตและผู้ประกอบการค้า ที่ประสงค์จะขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ กระเทียมแม่ฮ่องสอน
- (2) ผู้ขอขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิตและผู้ประกอบการค้า จะต้องปฏิบัติตามคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับสมาชิกผู้ขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ กระเทียมแม่ฮ่องสอน และดำเนินการตามแผนการควบคุมตรวจสอบทั้งกระบวนการผลิตในระดับผู้ผลิตและระดับจังหวัด

แผนที่แสดงแหล่งภูมิศาสตร์ กระเทียมแม่ฮ่องสอน

ขอบเขตพื้นที่การปลูก กระเทียมแม่ฮ่องสอน ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัดแม่ฮ่องสอน